

Jongerenraad Westland

**Adviesstuk:
Bestrijding menstruatiearmoede.**

Menstruatiearmoede is bloedserieus. Bij 1 op de 10 meisjes en vrouwen is er thuis soms geen geld voor maandverband of tampons. Menstruatieproducten zijn een basisbehoefte. Het is daarnaast ook een basisvoorwaarde om volwaardig te kunnen participeren in onze samenleving

Adviescommissie

20/02/2022

Ali Taher

Adviescoördinator Merve Kurul

Geachte college en raadspartijen,

Voor u ligt het adviesstuk 'aanpak van menstruatie-armoede in het Westland' geschreven door de Jongerenraad. Wij hebben besloten hier een adviesstuk aan te wijden, na de recente ontwikkelingen in andere gemeentes gezien te hebben. Ook hebben wij vernomen dat dit onderwerp zich in de raad al afspeelt en dat het CDA initiatief ondernemer is.

Iedereen moet mee kunnen doen in de Nederlandse maatschappij. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat dit probleem zich wel degelijk in Nederland afspeelt. Echter, er zijn veel mensen die niet openlijk over menstruatie-armoede durven te praten. Zo ligt het ware aantal van de mensen die te kampen heeft met dit probleem. Ook veel jongeren hebben hiermee te maken.

De Jongerenraad wil ook een steentje bijdragen aan dit maatschappelijk probleem.

Een veilige en comfortabele menstruatie is voor iedereen die menstrueert van belang, en wordt onder andere gegarandeerd door het beschikken over de juiste producten en kennis. Uit een eerder onderzoek is gebleken dat meisjes soms de deur niet uitgaan en hierdoor dus school zullen missen, omdat ze niet beschikken over de juiste producten¹. Zonder de juiste producten kunnen sommige vrouwen dus niet meedoen in de samenleving. Ook is een goede verzorging en hygiëne essentieel. Onhygiënische omstandigheden en een gebrek aan producten kunnen leiden tot beschadiging van de gezondheid, het te lang dragen van tampons kan bijvoorbeeld tot verschillende en zelfs dodelijke infecties leiden².

Menstruatieproducten zijn dus een basisbehoefte, en wat ook voor andere basisbehoeften geldt, is dat hun aanschaf moeilijk kan worden uitgesteld: een vrouw heeft ze meteen nodig.

Om dit stuk te verduidelijken is het opgedeeld in 3 delen.

- 1) Het probleem
- 2) De oplossing
- 3) De conclusie

1

https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000226792&file=/in/res_t/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_18c091fe-fdee-4cc7-8746-b9248dd5b268%3F_%3D226792eng.pdf&locale=en&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000226792/PDF/226792eng.pdf#116_14_ED_EN_int_Rev.indd%3A.99138%3A51469 Zie blz. 15-16

² Uit een interview van The Guardian is gebleken dat 22 procent van de vrouwen te lang moet doen met een maandverband of tampon, vanwege de kosten; 11 procent van hen liep daardoor klachten op, zoals een blaasontsteking of vaginale infectie: <https://www.theguardian.com/society/2018/feb/05/period-poverty-scotland-poll-shows-women-go-to-desperate-lengths>

Het probleem

Menstruatieproducten voor sommigen te duur

Menstruatie-armoede komt ook in ons land voor. Eén op de tien vrouwen in Nederland heeft soms te weinig geld om tampons, maandverband of andere hygiëne producten te kunnen kopen. Dit speelt zich vooral af in gezinnen waar in armoede wordt geleefd. Maar ook klanten van de Voedselbank hebben soms geen geld om deze producten te kunnen kopen.

Menstruatie-armoede houdt in dat meisjes en vrouwen een gebrek aan geld hebben voor menstruatie producten. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat menstruatie-armoede heerst. Wat dit nog erger maakt dan de grotere armoede, is de taboe die erop rust. Het is al lastig voor de mens om over geldproblemen te praten en daar komt dit probleem nog bovenop. Sommige vrouwen durven niet om hulp te vragen als het gaat om hun menstruatie. Uit het onderzoek Bloedserieus van Plan International³ is gebleken dat een kwart van de ondervraagden zwijgen over het feit dat ze ongesteld zijn.

Jan Swarts van de Voedselbank Utrecht en voorzitter van Stichting Mohuka bevestigt het beeld over de klanten van de Voedselbank. Naar schatting zijn er volgens hem onder de Utrechtse klanten 200 tot 250 menstruerende vrouwen, die allemaal ('100 procent') moeite hebben om maandverband/tampons te bekostigen. Jan Swarts, die met hulp van andere medewerkers van de voedselbank de vraag uitzette onder 39 vrouwelijke klanten⁴, denkt dat de meerderheid van vrouwen die aangaven geen problemen met de aanschaf te hebben, deze wel hebben. Hij denkt dat vrouwen dit niet aangeven wegens schaamte en omdat ze het ongemakkelijk vinden met de medewerkers van de Voedselbank over menstruatie te praten. De meerderheid van alle ondervraagde klanten gaf aan soms helemaal geen geld te hebben om producten te kopen (41 van de 62 ondervraagden: 66%). Een lichte meerderheid van de ondervraagden heeft dan soms helemaal geen producten tot haar beschikking en slechts een klein deel geeft aan in zo'n situatie soms werk te missen.

Ook in andere gemeentes is er menstruatie-armoede te vinden. Toen de Sociale Supermarkt (Kies!) in Den Haag een enquête hield over welke producten werden gemist, kwam daaruit maandverband naar voren⁵.

---

³ <https://www.planinternational.nl/pers/bijna-een-op-de-tien-meisjes-heeft-wel-eens-geen-geld-voor-maandverband>

⁴ De Voedselbank Utrecht zette de vraag uit bij 39 vrouwen, Samen Doen (Carla van Gelderen) bij drie van hun cliënten en wij mochten zelf 20 cliënten interviewen. In totaal dus 62. Cliënten van de Voedselbank Utrecht waren huiverig om een vragenlijst in te vullen en zij wilden alleen mondeling hun verhaal aan enkele vrijwilligers kwijt.

⁵ Dat zegt woordvoerder en diaconaal medewerker Kees Buist. In de enquête werd niet gevraagd naar geslacht. 42% van de respondenten (m/v/*) gaf aan, behoefte te hebben aan maandverband. De Sociale Supermarkt (Kies!) Den Haag bedient zo'n 230 huishoudens (van gemiddeld 2.5 mensen per huishouden), waarvan ongeveer 60% vrouw. (Dat betekent: circa 345 vrouwen).

Onderzoek uit de gemeente Amsterdam toont aan dat de kosten van de menstruatie voor de meeste mensen vrij betaalbaar is, maar dit geldt niet voor iedereen. Als er wordt uitgegaan van een gemiddelde cyclus van 5 dagen en een gemiddeld gebruik van de goedkoopste producten komt het bedrag uit op 0,77 euro tot 1,32 euro per maand. De meesten lukt het daarom dus ook om in de menstruatieproducten te voorzien. In de praktijk ligt dit anders, het is voor sommige vrouwen niet altijd even gemakkelijk om hun menstruatie te bekostigen net als de rest. In een online vragenlijst van De Bovengrondse die door 56 vrouwen ingevuld werd, was het resultaat variërend van 85 cent tot 25 euro. Dit komt neer op een gemiddelde van 7,90 euro⁶. Dit is slechts een indicatie en geen representatief onderzoek, maar het laat zien dat de kosten per persoon erg kunnen verschillen. Iemand die tien dagen menstrueert, veel bloed verliest en sterke pijnstillers nodig heeft moet veel meer uitgeven dan iemand die een lichte menstruatie van drie dagen ondergaat.

Toch betekent dit niet dat menstruatie-armoede zich beperkt tot mensen die onder de armoede grens leven.

Naast het onderzoek van De Bovengrondse wil de Jongerenraad ook wijzen op een wat meer recentelijk onderzoek van Plan International. Duizend meisjes en jonge vrouwen in Nederland tussen 12 en 25 jaar werden ondervraagd. 8,9 procent gaf aan wel eens te weinig geld te hebben om menstruatieproducten te kopen. 9,4 procent heeft vanwege geldgebrek weleens een vriend of kennis om menstruatieproducten moeten vragen. 5,5 procent heeft weleens wat anders dan een menstruatieproduct moeten gebruiken om het bloed op te vangen⁷.

Menstruatie-armoede kan tot verschillende problemen lijden. Zo gebruiken sommige vrouwen hetzelfde product veel langer dan de norm. Dit kan ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Daarnaast kan het ook leiden tot het noodzaak zijn van het aanschaffen en gebruiken van goedkope merken die aan gebrekkige kwaliteiten voldoen en voor een pijnlijk kruis kunnen zorgen.

---

⁶ <https://drive.google.com/file/d/1becW5KZKzR8SrMmdiPGUYj3i20Dxgr1/view>

⁷ <https://www.planinternational.nl/uploaded/2019/11/Plan-International-Bloedserieus-onderzoek-over-menstruatie-armoede-en-schaamte.pdf?x27128>

De oplossing

De enige oplossing om menstruatie-armoede aan te pakken, is natuurlijk door armoede zelf aan te pakken. Maar op de korte termijn is de meest voordehand liggende optie om cups, maandverband en tampons gratis te stellen in openbare gebouwen. Wij raden aan om deze producten neer te leggen op een toegankelijke plaats waar iedereen bij kan. Onder andere doordat er een taboe op menstruatie ligt, vinden sommigen het niet prettig om ernaar te vragen.

Het Verenigd Koninkrijk stelt vanaf dit jaar menstruatieproducten beschikbaar op middelbare scholen en colleges. Wales streeft ernaar om alle schoolmeisjes van menstruatieproducten te voorzien en Schotland voorziet toiletten in openbare gebouwen van menstruatieproducten en stelt de producten gratis beschikbaar op alle scholen, colleges en universiteiten.⁸

Maar ook in Nederland is er in bepaalde gemeentes vooruitgang geboekt. Zo begon de Gemeente Den Haag al vorig jaar met het uitdelen van gratis menstruatieproducten op verschillende locaties in de stad.⁹

De gemeentes Rotterdam en Gouda hebben vorig jaar ervoor gezorgd dat meisjes tot 17 jaar menstruatieproducten kunnen verkrijgen via de Rotterdampas.¹⁰

Gemeenten zijn in Nederland verantwoordelijk voor het lokale armoedebeleid. Verreweg de meeste gemeenten houden helemaal geen rekening met deze vorm van armoede en de daarmee samenhangende noden van vrouwen en meisjes. Terwijl gemeenten een grote rol kunnen spelen in het aanpakken van menstruatiearmoede en in hygiënische voorzieningen. Er is een klein aantal gemeenten waar maandverband en tampons gratis verstrekt worden via bijvoorbeeld de voedselbanken of in samenwerking met stichting Leergeld of het Armoedefonds. Ook het CDA pleit ervoor dat er meer geld naar de voedselbank gaat om de mensen van een deel van hun basisbehoeften te voorzien.

Tot slot is het absoluut noodzakelijk om de kennis over de menstruatie te verbeteren en om het taboe die hierover heerst door te breken. Dit kan door meer over dit onderwerp te onderwijzen.

---

⁸ <https://drive.google.com/file/d/1becW5KZKzR8SrMmdiPGUYj3i20Dxgr1/view>

⁹ <https://denhaagfm.nl/2021/10/15/gemeente-start-op-26-plekken-met-uitdelen-gratis-menstruatieproducten/>

¹⁰ <https://openrotterdam.nl/video-chicks-manar-en-romaissa-onderzoeken-menstruatie-armoede-in-rotterdam/#:~:text=Een%20op%20de%20tien%20vrouwen,het%20jeugdtegoed%20op%20de%20Rotterdampas.>

Conclusie:

De Jongerenraad Westland vindt het heel belangrijk dat het probleem menstruatie-armoede serieus wordt genomen. Uit verschillende onderzoeken en interviews is gebleken dat dit probleem zich wel degelijk in Nederland afspeelt, ook onder de jongeren.

Menstruatie-armoede houdt in: beperkte toegang hebben tot de middelen die een vrouw nodig heeft om veilig en comfortabel de menstruatie te kunnen doorkomen.

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat dit probleem voorkomt bij mensen die op of onder de armoedegrens leven. Dit gaat vooral over klanten van de voedselbank, dak- en thuislozen en ongedocumenteerden. De toegang tot de menstruatie producten wordt bij deze groepen beperkt door geldgebrek.¹¹

Menstruatie-armoede draait niet alleen maar om geld, maar het draait ook om een gebrek aan kennis. Ook in Nederland is dit het geval. Kennisgebrek kan ervoor zorgen dat bepaalde medische aandoeningen rondom menstruatie niet worden herkend.

Een stand van zaken die met name kwetsbare meisjes en vrouwen nog kwetsbaarder maakt.

Menstruatie-armoede is duidelijk een complex probleem, dat veel verschillende facetten kent: armoede, schaamte, het gebrek aan publieke sanitaire voorzieningen voor mensen die menstrueren en gebrek aan kennis over menstruatie(-armoede). Maar menstruatieproducten zijn een basisbehoefte en de aanschaf hiervan kan, net als bij andere basisbehoefte, niet uitgesteld worden. Als we naar een Nederland willen streven waar iedereen gelijk is, moet dit probleem aangepakt worden.

De Jongerenraad pleit ervoor dat dit probleem wordt aangepakt. Aan de hand van onderzoeken is geconcludeerd dat dit probleem zich wel degelijk afspeelt en dat het niet genegeerd kan worden. Mensen die menstrueren kiezen hier niet voor. Zij zouden hier niet voor gestraft moeten worden of hun studie moeten verwaarlozen, omdat zij geen menstruatieproducten kunnen kopen.

---

¹¹ <https://drive.google.com/file/d/1lbecW5KZKzR8SrMmdiPGUYj3i20Dxgr1/view>